

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1269/2017
14.09.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босилковића и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Урош Тешмановић и Ђорђе Протић адвокати из ..., против туженог Града Београда, којег заступа Градско правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10451/15 од 18.11.2016. године, у седници већа одржаној дана 14.09.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10451/15 од 18.11.2016. године, као о изузетно дозвољеној.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10451/15 од 18.11.2016. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 67223/10 од 18.06.2015. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да суд обавезе тужени Град Београд да тужиоцу исплати накнаду штете на име изгубљене добити у укупном износу од 115.445,77 динара са законском затезном каматом на новчане износе наведене у овом ставу изреке почев од означених датума па до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова вођења поступка исплати износ од 81.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема писменог преписа одлуке.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 10451/15 од 18.11.2016. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 67223/10 од 18.06.2015. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, са позивом на одредбу члана 395. Закона о парничном поступку важећег у време покретања поступка, благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Решењем Апелационог суда у Београду РЗ 52/2017 од 12.05.2017. године предложено је одлучивање о ревизији тужиоца, као о изузетно дозвољеној.

Врховни касациони суд је прихватио предлог за одлучивање о ревизији тужиоца у смислу члана 395. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 125/04 и 111/09-ЗПП), који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 55/14), ради уједначавања судске праксе у већем броју чињенично и правно битно истоветних спорова.

Из тог разлога, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, у смислу члана 399. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени или погрешне примене неке одредбе Закона о парничном поступку, па зато нису основани наводи ревизије о постојању битних повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је надлежном органу туженог поднео 11.03.2005. године захтев за давање сагласности за обављање такси делатности. Решењем органа туженог од 25.09.2005. године утврђено је да тужилац не испуњава услове прописане чланом 6. тачка 7. Одлуке о ауто такси превозу, јер не постоји слободно место за такси возило предвиђено Годишњим планом потреба, због чега му није дата тражена сагласност. Одлуком Уставног суда Иу. 53/04 од 29.09.2005. године (објављена у „Службеном Гласнику Републике Србије“ број 90 од 21.10.2005. године) утврђено је да одредба члана 6. став 1. тачка 7. наведене градске Одлуке није у сагласности са Уставом и законом. Означено решење поништено је по жалби тужиоца, решењем другостепеног органа управе од 13.10.2008. године које је донето у поступку извршења пресуде Окружног суда у Београду У. 461/08 од 20.06.2008. године (донете по тужби због „ћутања управе“ - неодлучивања о тужиоцевој жалби од 21.12.2007. године), и предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак. У поновном поступку, решењем од 08.04.2009. године, тужиоцу је дата сагласност да као предузетник обавља делатност ауто такси превоза.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одбили захтев којим је тужилац тражио накнаду материјалне штете - изгубљене добити, проузроковане радом органа туженог.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Претпоставка ове одговорности је да орган правног лица поступа незаконито (супротно закону, другом пропису или општем акту, односно пропушта да примени закон, други пропис или општи акт) или неправилно (противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности), чиме се повређују права или интереси неког лица.

И по оцени Врховног касационог суда, у поступању органа туженог нема незаконитог и неправилног рада као основа његове одговорности за штету у смислу цитиране законске одредбе, а изјављеном ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Орган туженог је тужиочев захтев за обављање ауто такси делатности одбио зато што није постојало слободно место за такси возило. Такво поступање органа туженог било је законито. Наиме, Законом о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник Републике Србије“, број 46/95 и 66/01), важећег у време када је тужилац поднео захтев за давање сагласности за обављање ауто такси делатности, било је прописано да општина, односно град могу прописати ближе услове за обављање те делатности (члан 36). На територији Града Београда тада се примењивала Одлука о ауто такси превозу („Службени лист Града Београда“ број 12/02, 5/03 и 14/04), којом је било прописано да физичко лице може обављати такси превоз као предузетник ако, поред услова утврђених законом, испуњава и услове утврђене том Одлуком, између осталог и ако има слободно место такси возача према годишњем плану потреба из члана 5. те Одлуке (члан 6. став 1. тачка 7).

Одлука надлежног првостепеног органа од 25.09.2005. године којом тужиоцу није дата сагласност за обављање ауто такси делатности, донета је применом управо члана 6. став 1. тачка 7. тада важеће Одлуке о ауто такси превозу. Несагласност означене одредбе са Уставом и законом утврђена је накнадно - одлуком Уставног суда Иу 53/04 од 29.09.2005. године, а одредба је престала да важи 21.10.2005. године - даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 90/05, у складу са чланом 51. став 1. и 2. тада важећег Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука („Службени гласник Републике Србије“, број 32/91). По објављивању наведене одлуке Уставног суда тужилац се није користио правом предвиђеним чланом 57. наведеног закона, и у роковима прописаним том одредбом поднео надлежном органу туженог захтев за измену решења од

25.09.2005. године, донетог на основу одредбе подзаконског општег акта за коју је накнадно утврђено да није у сагласности са Уставом и законом.

Постојање слободног места за такси возило непрестано је као услов да би се лицу одобрило обављање такси делатности, било прописано од 2002. године осим у периоду од 21.10.2005. године - дана објављивања одлуке Уставног суда Иу 53/04 од 29.09.2005. године, до 28.12.2005. године - дана ступања на снагу Одлуке о ауто такси превозу („Службени лист Града Београда“, број 29/05). Наведеном Одлуком је такође прописано да физичко лице може обављати такси превоз као предузетник ако, поред општих услова утврђених законом, испуњава и услове утврђене том Одлуком, између осталог и да постоји слободно место за такси возило у складу са Програмом из члана 5. став 1. те Одлуке (члан 8. став 1. тачка 8). Уставност и законитост те одлуке нису били предмет оцене Уставног суда, а иста је донета на основу новелираног Закона о превозу у друмском саобраћају, по ступању на снагу Закона о изменама и допунама Закона о превозу у друмском саобраћају („Службени гласник Републике Србије“, број 91/05). Тим законом измењен је члан 36. Закона о превозу у друмском саобраћају тако што је у члану 36. брисан четврти став којим је било прописано да приликом доношења Програма из става 2. тог члана (програма којим се, у складу са саобраћајно-техничким условима, дефинише оптимално организовање ауто такси превоза) општина, односно град немају право да ограничавају број лица која могу обављати ауто такси превоз на територији општине, односно града (унета новелама Закона о превозу у друмском саобраћају које су ступиле на снагу 26.07.2005. године).

Позитивним решењем тужиоцевог захтева, на основу посебне сагласности заменика градоначелника да се дају сагласности за обављање такси делатности и преко потребног броја возила утврђеног Програмом потреба за ауто такси превозом у Граду Београду за 2009. годину, фактички су отклоњене последице настале применом одредбе општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом и законом. Притом та одлука Уставног суда не садржи одредбу да ће се последице примене неуставне одредбе отклонити накнадом штете лицима чија су права повређена појединачним актом, у смислу члана 58. тада важећег Закона у поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

Наводи ревизије о непоступању органа туженог у примереним роковима, по оцени Врховног касационог суда нису од значаја, јер у време када је управни поступак вођен већ је постојао институт уставне жалбе, а у конкретном случају нема података да се тужилац користио тим средством ради заштите права на суђење у разумном року.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 149. и 150. ЗПП.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд је применом члана 405. став 1. ЗПП, одлучио као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић